
Skremmende dårlig om røykens positive sider

BOKOVERSIKT

Intensjonen med boken er et motangrep mot «puritanske kampanjer» der forfatter Einar Gran mener å kunne bevise at røyking ikke er farlig etter å ha «studert mengder av vitenskapelige studier og forskningsresultater».

Boken (A5-format) består av korte kapitler med til dels ladede overskrifter som «bløff, triks og fanteri» og «lungekreftbløffen», «røykere lever lenger», «sunnere å inhalere røyken» og «passiv røyking er helt ufarlig». Folk som mener at røyk er skadelig omtales som «fanatiske antirøykere, nesa-i-sky-moralister, røykehatere», etc. Boken har en svært muntlig form og er lest på en drøy time. Referansene er for det meste så unøyaktige at de ikke kan sjekkes.

I en slik bok ville jeg regnet med morsomme og elegante synspunkter på røykedebatt og bevisføring, men forfatteren går rett inn i et dogmatisk og svart-hvitt-preget forsøk på bevistilførsel som mer kjennetegnes av dårlig polemikk enn motbevis. Det er mange uttalelser som får en til å sukke høylydt med en flau smak i munnen, som for eksempel «sannheten er at vi venter fremdeles på vitenskapelig bevis for at røyk er skadelig». Andre uttalelser som også imponerer, er for eksempel «røyking er bra for den som har lungeinflammasjon», «røyking virker hemmende på lungekreft» og «det er uærlig å fortsette å gi røyking skylda for hjerte-karsykdommer». Her refereres til artikler som ifølge forfatteren skal omtale krybbedød, men som i virkeligheten omtaler pustevansker. Det hele blir svært unøyaktig og tilfeldig. Forfatteren blir også nokså paranoid og mistroisk i sin holdning når han mener at all bevisførsel vedrørende tobakksskader, er manipulert av sentrale amerikanske helsemyndigheter som kun ønsker penger for «å utvide sin stab og sin egen karriere».

Forfatteren viser også en manglende forståelse for epidemiologi og statistikk, for eksempel når han mener at lungekreftforekomsten burde være avtakende i befolkningen kun fordi andel røykere går ned, uten hensyn til det faktum at andelen mennesker med en lang røykekarriere fremdeles øker. Forfatteren er spesielt opptatt av lungekreft og nevner flere ganger i boken påstanden om at «99 % av røykerne får aldri lungekreft».

Forfatteren avslutter med å fantasere om en fremtid der all kunnskap om skadevirkninger av tobakk skal erkjennes døde og antirøykerne skal stilles i forlegenhet. Her strør forfatteren om seg med et «No smoking»-skilt med bilde av Adolf Hitler.

Sorry, herr Gran. Det blir aldri morsomt å lese boken din og du makter ikke å tilføre noen verdifull kunnskap til debatten. Og folk som mener at røyking er skadelig, bør ikke sammenliknes med en av historiens største demagoger. Hvis du ikke kan forstå eller vil tro på statistikk, så bli med meg på visittunde en dag ved lungeseksjonen. 90 % av dem med lungekreft og KOLS/emfysem har røykt. Det er sannheten i den virkelige verden.

FrodeGallefoss

Lungeseksjonen

Vest-Agder sykehus

Kristiansand

Publisert: 30. oktober 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. februar 2026.